

A Régiók Bizottsága állásfoglalása – A pénzügyi válságról

(2009/C 76/13)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. **aggodalmát fejezi ki** a pénzügyi válság súlyos társadalmi következményei, valamint a gazdaságra, és különösen a régiókra és polgárokra gyakorolt hatása miatt; következképpen határozott cselekvésre **szólít fel**, melynek célja egyfelől a gazdaság keresleti oldalának támogatása, másfelől a kis- és középvállalkozások, valamint a helyi és regionális önkormányzatok segítése annak érdekében, hogy ne csorbuljon a kohézió, illetve biztosítva legyenek a legfontosabb beruházások és infrastrukturális projektek;

2. teljes mértékben **támogatja** azt a célkitűzést, hogy az Európai Unióban jöjjön létre egy biztonságos és egységes pénzügyi piac, amely szigorú átláthatósági követelményekre és a megfelelő kormányzati szinteken minél korszerűbb, hatásos felügyeleti rendszerre épül; **kiemeli**, hogy kerülendők az olyan intézkedések és szabályozások, amelyek túlzott korlátokat szabnak a pénzügyi piacoknak, továbbá össze kell fogni a stabil pénzügyi vezetés biztosítása és a gazdaságba vetett bizalom helyreállítása érdekében;

A pénzügyi válság kezelésére és leküzdésére irányuló uniós kezdeményezésekkel kapcsolatban az RB

3. **üdvözl**i az Európai Tanács által 2008. október 15-én és 16-án elért megegyezést, mivel ez előfeltétele a pénzügyi piacok iránti bizalom helyreállításának, és **úgy véli**, hogy az Európai Tanács határozatai – a költségvetések és adófizetők számára ebből adódó költségek ellenére – fontos lépésnek tekinthetők abba az irányba, hogy a pénzügyi ágazat újra bizalmat élvezzen, és mérsékelni lehessen a válság gazdaságra gyakorolt hatásait;

4. **méltányolja**, hogy az EU növelte a polgároknak az Európai Unió területén letétbe helyezett megtakarításaihoz nyújtott minimális garanciákat, és ezt hathatós intézkedésként **üdvözl**i, amelynek révén megőrizhetők az EU-polgárok megtakarításai, és rövid távon helyreállítható a bankrendszer iránti bizalom anélkül, hogy ez többletköltséget jelentene az adófizetők számára vagy torzítaná a versenyt, továbbá **támogatja azt a célt**, mely szerint el kell kerülni az EU főbb bankjainak csődjét;

5. **méltányolja** a tagállamok bejelentését, mely szerint 2011 előtt az Európai Beruházási Bankon keresztül 30 milliárd euró bocsátanak rendelkezésre, hogy segítsék az európai kis- és középvállalkozásokat, **hangsúlyozza** azonban, hogy ez csupán az első lépés a gazdaság támogatásának irányába;

6. **kiemeli** az Európai Szociális Alap és a fennálló válság kedvezőtlen következményeinek enyhítését célzó programok fontos szerepét, és arra **szólítja** az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, miként lehet a meglévő eszközöket a jelenlegi körülményekhez igazítani, ezen belül – működőképességének fokozása érdekében – felülvizsgálni az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapot;

7. **támogatja** az Európai Bizottság legújabb kezdeményezéseit, melyek célja a pénzügyi piacokat szabályozó irányelveknek mindenekelőtt a felügyeleti eszközökre, kockázatkezelésre és válságkezelésre összpontosító módosítása, és **az Európai Bizottságot** a helyi és regionális önkormányzatok figyelembevételére **sürgeti**;

8. **kéri**, hogy az Európai Bizottság mihamarabb dolgozzon ki irányelvjavaslatot a pénzügyi piacok által a pénzügyi termékekről nyújtott tájékoztatás harmonizálására, és javaslatában tegye kötelezővé a kapcsolódó kockázatok érthetően megfogalmazott osztályozását, egyszerűsítse a szerződéseket, és a banki szolgáltatásokkal szemben támasszon egyértelmű átláthatósági követelményeket;

9. **sürgeti** az Európai Bizottságot, hogy ösztönözze a megegyezést egy olyan magatartási kódexről, amely biztosítja, hogy a pénzügyi intézetek profitorientált tevékenységei nem kerülnek összeütközésbe az általános közérdekkel;

10. **hangsúlyozza** továbbá, hogy a pénzügyi válság gazdaságra gyakorolt hatásainak nem szabad módosítaniuk az EU hosszú távra kialakított politikai prioritásait, különösen a következőket: a munkahelyek számának növeléséhez és minőségének javításához nyújtott segítség, a kutatás és innováció támogatása, a versenyképesség fokozása, a területi kohézió megerősítése, valamint a globális felmelegedés okai és következményei ellen folytatott küzdelem;

11. **sürgeti**, hogy kiemelt figyelemben részesüljön a magán-személyek adósságállománya, különösen a hitelkártya-adósságok, amelyek gyorsan növekednek – azt eredményezve, hogy a hitelt felvevők nem tudnak eleget tenni fizetési kötelezettségüknek;

12. **üdvözl**i az európai pénzügyi piac megfigyelésének kidolgozásával foglalkozó magas szintű csoport kinevezését, és megjegyzi, hogy a csoport tagjait pénzügyi, nemzeti pénzügyminisztériumi, banki és az ipari szakértők képezik; **sajnálja**, hogy a helyi és regionális önkormányzati szintek nincsenek képviselve a De Larosière csoportban, következképpen **sürgeti** a Régiók Bizottsága egyik képviselőjének kinevezését;

13. **kéri**, hogy szabályokat és végrehajtási eszközöket tartalmazó, megfelelő szabályozási keret kerüljön kidolgozásra;

14. **sürgeti** a nemzetközi pénzügyi rendszer alapos átvizsgálását, ennek keretében a pénzügyi tranzakciók átláthatóságának növelését, a pénzügyi intézetekre alkalmazandó biztonsági, illetve elszámolási normák felülvizsgálatát, a vezetők felelősségének megerősítését és a rendszer azon rendelkezéseinek korlátozását, amelyek ösztönzik a túlzott kockázatvállalást (értékpapírosítás, javadalmazási politikák); végül **igen fontosnak tartja**, hogy a különböző nemzeti felügyeleti hatóságok között jobb legyen a transznacionális pénzügyi csoportosulások felügyeletére irányuló koordináció;

A pénzügyi rendszer helyi vetülete

15. **emlékeztet arra**, hogy a helyi és regionális önkormányzatok felelnek a közkiadások egyharmadáért és az EU-ban eszközölt közbeszerzési beruházások több mint kétharmadáért, következésképpen olyan aktív szereplőnek kell tekinteni őket, akik részt vesznek a válság megoldásában és a jövőbeli gazdasági növekedés biztosításában; ezért **hangsúlyozza**, hogy támogatni kellene a helyi és regionális önkormányzatok beruházási tevékenységeit, például az infrastruktúra terén, hogy elkerülhető legyen a „beruházások hiánya – munkahelyek elvesztése – hitelek hiánya, és így további beruházások hiánya” veszélyes spirálja;

16. **kiemeli**, hogy a pénzügyi válság közvetlenül érinti a helyi és regionális önkormányzatokat, mivel a takarékpénztárak számos országban kifejezetten regionális alapokra épülnek, a helyi lakosok és vállalkozások közvetlen közelében találhatók, és hozzájárulnak a gazdasági, társadalmi és területi kohézióhoz, tekintve hogy a takarékpénztár a vállalkozásalapítások, valamint a kis- és középvállalkozások motorjaként működik;

17. ezért **sürgeti**, hogy a Tanács, az Európai Bizottság és a tagállamok ismerjék el a helyi és regionális szint állami pénzügyi közvetítőként betöltött fontos szerepét; **kéri**, hogy az EU pénzügyi rendszerének bármilyen jellegű átalakítása esetén a kidolgozási és megvalósítási szakaszban is folytassanak konzultációt a helyi és regionális önkormányzatokkal annak érdekében, hogy mind alulról felfelé, mind felülről lefelé biztosítva legyen a tapasztalatcsere és a szaktudás átadása, amiből a gazdaság, a kkv-k és a polgárok egyaránt profitálnak;

Versenypolitika

18. **üdvözli** az állami támogatásokról szóló szabályoknak a pénzügyi intézetek vonatkozásában a jelenlegi pénzügyi világválsággal összefüggésben tett intézkedésekre történő alkalmazását tárgyaló európai bizottsági közleményt⁽¹⁾, és arra **kéri** az Európai Bizottságot, hogy az egyes bankoknak a 87. cikk (3) bekezdése c) pontjának értelmében nyújtott állami támogatások hatásait szoroson kövesse nyomon annak érdekében, hogy ezek a támogatások semmiképpen ne haladják meg a szükséges minimumot, és hogy ne torzuljon a verseny;

19. **üdvözli** az 50 000 EUR értékű megtakarításokra irányuló minimumgaranciáról szóló megállapodást, és a nagyközönség számára megfelelő pénzügyi ösztönzőket kér, amelyek minimalizálják a versenytorzulást és a pénzügyi ágazat valamennyi intézménye számára egyenlő feltételeket szavatolnak. Ezek az intézkedések igen fontosak ahhoz, hogy helyreállítsuk a polgárok pénzügyi rendszer iránti bizalmát;

20. **javasolja** a minősítési rendszer átdolgozását, hogy lehetőség legyen egyszerű kódok és/vagy kategóriák kidolgozására, amelyek segítségével a biztonságos befektetési profillal rendelkező bankokat meg lehet különböztetni azoktól, amelyek a kockázatos műveleteket részesítik előnyben; **úgy véli**, hogy erre a célra igen hasznos lehet egy Európai Hitelminősítő Ügynökség létrehozása;

⁽¹⁾ COM(2008/C 270/02), 2008. október 25.

21. **támogatja** az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy felszámolja a belső pénzügyi piac torzulásait (2007. január 31-i jelentés a lakossági banki szolgáltatások ágazatának vizsgálatáról), továbbá a piac tagállami szinten továbbra is megfigyelhető szétszabdaltságát, valamint a haszonkulcsok, az árképzés, az értékesítési struktúrák és a tájékoztatási aszimmetria különbségeit; **osztja** az Európai Bizottság célkitűzését, mely szerint meg kell valósítani a közös pénzügyi piacot, amely átláthatóbb, stabilabb, és jobban megfelel a globális kihívásoknak;

Költségvetési kérdések

22. **emlékeztet arra**, hogy a helyi és regionális önkormányzatok fontos szakpolitikai és költségvetési szereplők azoknak a kihívásoknak a kezelésében, amelyek meghatározóak Európa elkövetkező évtizedei szempontjából;

23. **kiemeli**, hogy a pénzügyi válság és annak a gazdasági növekedésre és a foglalkoztatásra gyakorolt kedvezőtlen hatása növelni fogja a keresletet a támogatások, a szociális segély, a közszolgáltatások és a kedvezményes díjszabások iránt, és ezekkel az elvárásokkal elsőként a helyi és regionális önkormányzatoknak kell szembenézniük;

24. **felhívja a figyelmet** a gazdasági szereplők – köztük a helyi és regionális önkormányzatok – pénzügyi körülményeinek előrelátható romlására, amely befolyásolhatja az új beruházásokra irányuló hitelfeltevő kapacitásukat;

25. **sürgeti**, hogy kiemelt figyelmet kapjon a helyi és regionális önkormányzatok pénzügyi kapacitása, és megfelelő támogatást **kér** az olyan helyi és regionális önkormányzatok számára, amelyekben a megnövekedett finanszírozási költségek és törlesztőrészek veszélyeztetik az egyébként szilárd alapokon nyugvó, a régiók és az uniós gazdaság egésze szempontjából értékes és fontos projektek időben történő megvalósítását;

Kohéziós politika

26. **kéri**, hogy a jelenlegi időszakban nagyobb legyen a rugalmasság a strukturális alapok felhasználása vonatkozásában, és **támogatja** többek között, hogy a strukturális alapok mobilizálásához több idő álljon rendelkezésre: referenciaév plusz 2 (N+2) helyett referenciaév plusz 3 (N+3). Ennek célja, hogy a várhatóan hatékony megoldásokat kínáló színvonalas projektek ne legyenek kitéve annak a szükségstelen kockázatnak, hogy elveszítik az uniós támogatást;

27. **arra szólítja** a pénzügyi intézeteket, az európai intézményeket és a bankokat, hogy megfelelő finanszírozást és/vagy garanciákat biztosítsanak az infrastrukturális beruházások, valamint a versenyképességet és hatékonyságot segítő, bizonyítottan színvonalas innovatív projektek számára; **igen fontosnak tartja** annak mérlegelését, hogy ha nem sikerül időben megvalósítani ezeket a beruházásokat, akkor ez nem csupán az érintett területekre és az ott működő kkv-kre lesz közvetlenül kedvezőtlen hatással, hanem az EU iparát is negatívan befolyásolja, azaz gátolja a gazdasági növekedést, és értékes munkahelyeket sodor veszélybe;

28. **kéri**, hogy a helyi és regionális önkormányzatok társfinanszírozásban vállalt része – úgy mint az ERFA és az ESZA részesedései az operatív programokban – ne legyen beszámítható az egyes országokban a stabilitási paktum céljaira. Ily módon a helyi önkormányzatok olyan projekteket indíthatnak majd el, amelyekkel előmozdítják a helyi gazdaságok és a munkaerőpiac növekedését és fejlődését anélkül, hogy sújtánák őket az egyes országokban az olyan önkormányzatok számára kilátásba helyezett megszorítások, amelyek megsértik ezt a paktumot (a kölcsönkhöz való hozzáférés és a munkaerő-felvétel megszüntetése, az állami finanszírozás megnyirbálása);

29. szorosabb intézményi partnerséget **javasol** az RB és az EBB között, ami összhangban van az EBB gazdasági és társadalmi kohézió megerősítésére irányuló célkitűzéseivel, ahogy erről az EK-Szerződés, különösen annak a gazdasági és társadalmi kohézióról szóló, (28.) jegyzőkönyve rendelkezik;

30. **támogatja** az EBB által meghirdetett reformintézkedéseket: a hitelszerzési eljárások egyszerűsítését, a hitelezésnek az immateriális beruházásokra (licenciák, kutatás stb.) való kiterjesztését, az EBB és a bankok közötti kockázatmegosztást, valamint a kkv-knak nyújtott pénzügyi előnyök átláthatóvá tételét; **kéri** az EBB infrastrukturális projektekre irányuló intervenciók kapacitásának megerősítését, nevezetesen hosszú távú beruházási alapok (részvények) alkalmazása révén az EBB befolyásának növelése érdekében; végül **javasolja** egy, az EBB részvételével működő, a kkv-k támogatására irányulóhoz hasonló mechanizmus kidolgozását, amelynek az lenne a célja, hogy növelje a

helyi és regionális önkormányzatok kapacitását a területi kohézióval kapcsolatos projektek társfinanszírozására;

A fenntartható Európa

31. **megerősíti** az RB elkötelezettségét az éghajlattal kapcsolatos célkitűzések mellett, és **reményét fejezi ki**, hogy e fontos célokat a gazdasági nehézségek ellenére sikerül elérni; ezért erőfeszítésekre lenne szükség a megújuló energiatechnológiákba való európai beruházások finanszírozási programok (közlekedés, építés stb.) és – különösen a kkv-k vonatkozásában – kutatásfinanszírozás révén történő mobilizálása érdekében;

32. **hangsúlyozza** elkötelezettségét egy dinamikus és fenntartható gazdasági növekedés mellett, amelyre egyben stabil európai szociális modell, energiahatékonyság és a környezeti terhelés csökkentése jellemző; **megállapítja**, hogy az EU-nak, a nemzeti kormányoknak, valamint a helyi és regionális önkormányzatoknak még a jelenlegi rendkívüli körülmények között sem szabad olyan lépéseket tenniük, amelyek akadályozzák e célok elérését; éppen ellenkezőleg: **sürgeti** a felelős szereplőket, hogy ragadják magukhoz a kezdeményezést, és alakítsák eséllyé a kockázatokat, amennyiben támogatják a hatékony technológiákra irányuló kutatást és beruházásokat. Ez fenntartható környezetkezelés által jellemzett, hosszú távú gazdasági fellendülést tenne lehetővé;

33. **utasítja** elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, valamint az Európai Unió elnökségeinek.

Kelt Brüsszelben, 2008. november 27-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Luc VAN DEN BRANDE